

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 1 frt. Egészévre 4 fr.
Félévre 2 „. Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY. FIGULI ANTAL.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az elemi népiskolák záró vizsgái.

Zsilvölgyben az elemi oktatás oly magas színvonalon áll, melyre méltán büszkélkedhetünk.

A lefolyt záróvizsgák újabb bizonyítást nyújtottak arra nézve, hogy oly jeles tanérek állnak itt a népnevelés szolgálatában, kikben szakképzettséggel párosult hivatottság mellett meg van a cél-tudatos törekvés s az ernyedetlen buzgalom, mely tulajdonságok dicséretes ambícióval érvényesülnek a nevelésügy fejlesztésére. Legközvetlenebbül az ő érdemük, hogy iskoláink niveau-ja folytonosan emelkedik s ehhez képest javul az az értelmi fok is, melylyel gyermekeink azokból kikerülnek.

Ez pedig felette fontos, mert a megélhetés gondjai mindig súlyosbodnak s így csak természetes, hogy a kik hivatásukat átérzik, azok nem tekintik magasztos, nemes és a közjóra irányuló átértett feladatukat hüen teljesítettnek az által, ha az előirt tananyagot feldolgoztatják, hanem már eleve az életre, annak küzdelmeire is nevelik az elemi kiképzésükre bízott gyermekeket.

És a Zsilvölgy tanítói s tanítónői, nemes hivatásukat így fogják fel.

E mellett az állam igyekezete is oda terjed, hogy minden élőlénynek a maga körülményei között lehetővé tegye a megélhetést és boldogulást. Természetes, hogy az állam szervezete a normális embert veszi fel alapul s kiváló gondoskodásának legfőbb tárgya az elemi oktatás a népnevelés, melynek buzgó apostolai méltók rá, hogy levett kalappal hajoljunk meg érdemeik előtt.

Több faktor munkálkodik a civilizáció a kultúra terjesztésére.

A tudomány haladása, a technika

vivmányai, sőt még a véres háborúk is végső elemzésben, mind ezért vannak. A szellem minden vivmánya voltaképpen nem eredményezett és nem is fog soha mást eredményezni, mint az erkölcsi tökélyesülés előmozdítását, a tömeg szenvedéseinek enyhítését és az egyéni boldogulás lehetőségét.

Az állam gondoskodása nem ölelheti fel a szétágazó feladatok minden tagozatát s a társadalomnak osztályrésze a viszonyokhoz mért gondoskodás. És a salgó-tarjáni, az urikány-zsilvölgyi, a felső-zsilvölgyi bányatársulatok, valamint a Szt. Ferencz-rendi iskolánövérök áldásosan előmozdítják itt az államérdeket képező humanisztikus feladatot. Ezek érdeme előtt is levett kalappal hajlunk meg.

Az elemi népnevelés fejlődése és sikeréről a lefolyt záróvizsgálatok nyilvánvaló eredményéhez képest az alábbi tárgyalagos ismertetést adjuk:

A petrosényi áll. ismétlő és iparostanoncz iskolában.

M. hó 21-én d. u. 2 órákor az ismétlő-leányok vizsgája volt, melyen, ugy a meglehetősen számban jelen volt érdeklődők, mint a szakértő tanfőriak a megérdemelt elismerésben részesítették Tóth Julia tanítónő eredmény-dús fáradozását, ki beigazolta hogy a kitartó s ügybuzgó tevékenység által oda lehet hatni, hogy a tanítás és nevelés zsinor-elve, a közölt ismeret életrehatóvátétele, buzgó odaadással érvényesíthető. Nemkülönb a kiállított kézimunkák szemléltő nagy meglepődésüknek adtak kifejezést.

Ugyanazon délután az iparos tanonczok vizsgája folyt le. Általában kiemelendő eredmény konstátálható. Az előirt tananyag nagyon helyes alapon volt feldolgozva. Mig egyrészt sajnálatunknak adunk kifejezést azért, mert a kiket az iparos-tanoncz ügy legjobban érdekelt az iskolabizottság — s az iparosok részéről nagyon kevesen jelentek meg, más részből elismeréssel emlíjük a petrosényi ipartestület ama gondoskodását, hogy az egész tanévben jó magaviseletet s szorgalmat tanúsító tanonczok megjutalmazására 20 frtot adományozott az érdemesek megjutalmazására s a többiek buzdítására.

A petrosényi állami elemi népiskolában.

A lefolyt vizsgálatokról a következőkben referálunk:

Az I-ső osztály vizsgája 22-én reggel 8 órákor kezdődött. Husek Gyula r. k. segédlelkész a vallás-vizsgálóval kezdette meg, mikor is bemutatta, hogy az ártatlan kicsinyek szívébe, mint a burjánélküli talajba, miként vetette el az üdvözítő tan igéinek magvait. Kitűnt a hitéletre legjobban vonatkozó tétel: „Ora et labora”. A valláserkölcsei nevelés iegszükségesebb és legelső elvét hirdette és tanította: „Tanulj meg előbb imádkozni!”. Az osztály vezetőtanítója Fekete József, mint elismert kiváló néptanító, az előirt tantárgyakból páratlan eredményt mutatott föl, dicséri őt az érdekl. szülők hálás köszönete s elragadtatása a meglepő eredményért, dicséri nemes munkáját minden jelen volt.

Az említett vizsgálat lefolyta után, a külföldi vallás felekezetei vizsgái eszközöltettek. Az illetékes hitoktatók szintén bemutatták egész évi munkájuk gyümölcsét. Kosa Mihály ev. ref. lelkész, Rádik István gr. kath. esperes s Leitner József izr. hitoktatókat a gyermekek értelmes és határozott felelete dicséri.

M. hó 22-én d. u. fél 3 órákor a II-ik osztály vizsgáját hallgatta nagyszámú érdeklődő közönség. Az érdeklődő szülőket s tanügybarátokat valósággal elragadta a növendékek készütsége, mely igazolta, hogy Tóth Julia nemes ambícióval csüggy szép feladatán s fáradhatlan buzgalommal munkálkodik növendékei szellemi kiképzésén s erkölcsi nevelésén s azokat az életre készíti elő. Kartársai is elismerték, hogy mindegyiküket felülmúló sikert produkált.

A III-ik osztályban két tanító működött a tanév folyamán. Vigh Nándor betegsége folytán az utolsó pár hónapra Bakos József helyettesített s ügyesen oldotta meg feladatát, s összhangzatosan fejezte be növendékeivel az előirt tananyagot, kik általában jó, de a magyar nyelvtanból különösen elismerést érdemlően zizsgáltak.

Vigh betegsége már jobbra fordult annyira, hogy növendékeinek sikerült vizsgáján résztvehetett m. hó 23-án d. e.

Ugyan azon nap d. u. Snegon Hon növendékei tettek kielégítő vizsgát a IV-ik osztályban.

M. hó 24-én az V.—VI. osztály vizsgájával záródott a tanév. Nehéz feladatot kellett Nagy Miklós igazgató-tanítónak végeznie. Külföldi helyekről hozzákerült növendékek s egyesített két felső elemi osztálynak vezetése és e mellett az igazgatói teendők kétség-

telenül igénybe veszik — talán túlságosan is — egy embernek egész munkabírását s így az eredmény nem is lehetett olyan fényes, mint a többi osztályokban.

A petrilla-deákbányai állami iskolában.

M. hó 21-én d. e. volt az évvizsga, még pedig minden tekintetben kifogástalan sikerrel. A növendékek nagyobb része róm. kath. vallású s számottevő arányban vannak még az ág. evangélikusok. — Szűts János petrosényi plebános - főesperes tartotta első sorban a hittanvizsgát s a gyermekek igen szabatosan és jól feleltek, bizonyosául annak, hogy a róm. kath. egyház kiváló gondot fordít a hit- és erkölcsstan oktatására. Feltűnt, sőt megütközést szült, hogy az ág. ev. hitfelekezethez tartozó gyermekek a hittanból nem tettek vizsgát. Külömben is — teljes hittel érdemlő értesülésünk szerint — az év folyamán Pelger Mihály lelkész a hitfelekezethez tartozó gyermekekkel nem a vallástani oktatásával, hanem a német nyelv tanításával foglalkozott a hittanóra alatt; állítólag azért, hogy a gyermekeknek alapot adjon a vallástani megértéséhez. Nem akarjuk feltételezni, hogy a magyar állam által javadalmazott lelkész ezt germanizálási szándékból tenné, de mindenesetre czéltüvesztett dolog a lelkésznek hit- és erkölcsstan helyett a német nyelvet tanítani akkor, midőn a vallástani magyart — sőt más nyelven nem is — értik a növendékek. Adam János osztályvezető lelkiismeretes és buzgó tanító s ezt a minden tekintetben jól sikerült vizsgát beigazolta. A szép énekek és szavaltatok a gyermekek értelmi fejlesztése és lelki művelésére irányzott czéltudatos buzgalomról tanoskodnak s e mellett dícsérettel kell megemlíteni a praktikus és csinos női kézi munkákat, bár azokért nem az osztályvezetőtől, hanem ügyes és buzgó nejét illeti az elismerés. Sajnos, hogy a petrillaiak nem tanúsítottak megfelelő érdeklődést.

A lónyai áll. iskolában

Hogy mily nagy mértékben segítik elő az állam elé kitűzött czélok elérését a petrosényi és vidéki iskolák: azt az évenként megtartott vizsgák bizonyítják. A kik a petrosényi állami társulati és róm. kath. zárdaiskolák vizsgáin jelen voltak, be kellett ismerniök, hogy a jövő nemzedék nevelése és oktatása általában rendkívül buzgó és kiválóan szakavatott kezekbe van bízva. Kár mindenesetre, hogy a zárdaiskolát kivéve, a többiek iránt nem nyilvánul a közönség oly fokú érdeklődése, mint azt az ügy fontossága megkíváná. Pedig mily hatalmas támogatást, jóleső és segítő ösztönzést nyer a nemzetiség nyelvszigetekben működő tanító az ilyen érdeklődésben!

Ezen iskolákhoz méltán sorakozik a lónyai áll. iskola, a melynek m. hó 20-án megtartott vizsgája fényesen beigazolta, hogy ezen iskola kitűnően szolgálja azon magasabb szintű, a mely ezéül tűzte ki magának a nyelvben is egységes Magyarországot.

A vizsga lefolyásáról különben a következőben referálunk. A vizsga a szülők eléggé élénk érdeklődése mellett a vallással vett

kezdetét. Az eredmény általában igen jó, a mi Husek Gyula hitoktató buzgóságáról tesz tanúbizonyságot. Azután Csutak Gáspár tanító vizsgáztatta mind a négy osztály fin és leányövéndégeit, számszerint 78-at. Ugy áll tanító, mint a jelenvolt vendégek részéről feltett kérdésekre a tanulók szabatos, értelmes feleleteket adtak. Különösen meglepő volt a 4-ik osztályban a földrajzból elért eredmény. Nem lehet eléggé dicsérni továbbá az énektanításban beigazolt kiváló buzgalmat s szakértelmet. Az iskolagondnokságot Rudolf József Salgótarjáni k. b. r. t. mérnök képviselte, a ki a társulat részéről jutalomképpen öt forintot adott át a tanítónak kiosztás végett. A utalomtárgyak kiosztása után az iskolagondnokság kiküldöttjének megbízásából Dr. Simon Gyula gymn. tanár a vendégekhez s tanulókhöz beszédet intézett, a melyben kifejezte elismerését Csutak Gáspár tanítónak a tanításban elért szép eredményért, a szülőket s tanulókat pedig figyelmeztette, hogy buzgó tanítójuknak mily nagy hálával tartoznak; a kinek továbbá sikeres működéséhez Isten áldását kérte.

Ezzel a szép ünnepély véget ért.

A Lupényi állami iskolában.

Ugy az elemi oktatás, mint az életre kiható nevelés minden osztályban az igényeknek teljesen megfelelt. A vizsgák összeesvén, minden osztály vizsgáján részt venni lehetlen volt.

Megbízható értesülésünk alapján jelezhajjuk, hogy a lupényi tanítók és tanítónők minden tekintetben teljesen kielégítő sikert tüntettek fel a vizsgálatok eredményeként. Részletes és kimerítő tudósítást csak a záró ünnepélyről adhatunk.

Mult hó 25-én volt az évvizsga ünnepély, melyen 248 tanuló, tanítók és tanítónőkön kívül a község intelligenciája és a szülők igen szép számmal vettek részt.

Mindenek előtt reggel 9 órakor háláadó isteni tisztelet volt a róm. kath. templomban, hová disz. nemzeti lobogóval vonultak fel az összes növendékek, tanítók s tanítónők vezetésével. Délután, ugyanazok vezetésével a szt. István-tér melletti berekbe vonultak ki zenével zászló alatt, hol vidáman futkároztak, játszadoztak s közben hazafias költeményeket szavaltak s nemzeti dalokat énekeltek igen szépen és a lupényi értelmiség bőkezűségéből juttatott gazdag uszona elköltése után este a Rákóczi induló mellett tértek haza, 10 hónap fáradságait kipihenni, előbb Sztojka Béla igazgató tanító hazafias szellemben igen szép alkalmi beszédet intézett a növendékekhez és a szülőkhöz az iskola helyiségében.

Megemlítjük még, hogy mult hó 20-án reggeli 8 órakor kezdődőleg volt a vallás vizsga s a felekezeti lelkészek: Buday János róm. kath. plebános, Todorán János gör. kath. Kósa Mihály petrosényi ev. ref. és Pelger Mihály petrosényi ág. ev. lelkészek lelkiismeretes buzgalma s a hitélet fejlesztése körül kifejtett üdvös munkálkodását igazolja a dícséretes siker.

A Szt. Ferenczrendi nővérek zárdaiskolájában.

Az az osztály - és felekezeti különbség nélküli pártolás, melylyel a zárdaiskolát a szülők részesítik, kiáltó bizonyítéka annak,

hogy a gyermekek ott kiváló gonddal részesíttetnek a nevelés és oktatás áldásában. A zárviszsgák minden osztályban nem csak megfeleltek a jogos várakozásnak, hanem azt felülmúlták. A szülők és tanügybarátok a legnagyobb meglepedésük és elismerésüknek adtak kifejezést minden osztályvizsga után s általános a közohaj, hogy a két felső-leányosztály mielőbb rendszeresíttetnek, mi által lehetővé tétetnek a közép iskolák 4. alsó osztályával egy szinten álló kiképzést nyert növendékeknek szakpályára lépni. Reméljük, hogy a befolyásos tényezők közreműködése ezen közohaj kielégítését is előmozdítja.

A diszvizsga m. hó 28-án d. e. Petrosény és vidéke előkelő értelmiségének osztatlan elismerése mellett a következő műsorral folyt le:

1. »A három nővér« zongorán: Krefly Aranka, Nelli, és Irén nővérek által ügyesen előadva.
2. Kardal »Tudor Maria« című operából, melyet a növendékek énekkara három hangon kitűnően énekelt.
3. »Rozsabokor« Fuchs Matild, Junge Sarolta csinos zongora játéka igen tetszett.
4. »Alpenlieder« cziterán: Huth Miczi, Gressli Vilma, Wagner Szidónia által összlhangzatosan s szépen eljátszva.
5. »A balaton partján« Tribusz Adriene, Schwemhammer Olga szép szavaltában gyönyörködött a közönség.
6. »Rosenknospe« zongorán: Krefly Aranka, Szokol Mari által elismerést érdemlően eljátszva.
7. »A síró és nevető baba« Polgár Elza, Andreies Gizuska által bátran, othoniassággal előadott dialóg nagyon tetszett.
8. »Polka« cziterán: Gressli Vilma által kifejezően, rutinnal játszva.
9. »Le tambour« Rüppel János és Gross Margit pontos és ügyes zongora játéka elismerést érdemel.
10. »A cigánynő« Erdély Irma csinos jelmezben, élénken s megnyerően énekelt.
11. »Le grillon« Rüppel János szavaltja igen értelmesen.
12. »Pas redoublé« Tribusz Klára, Schäffer Katalin, Fridmann Teréz zongora játéka kifogástalan volt.
13. »Nocturne«-t Braun Anna nagy prae-cizitással s kiváló hatást keltve zongorázta.
14. »Was zwitscherst du, lieb Vögelein?« a növendékek énekkara által meglepő magaslalon álló készüléssel adatott elő három hangon.
15. »Les Amazones« zongorán: Erdély Irma, Schäffer Katalin, Schwemhammer Olga igen ügyesen játszották.
16. »Moreea brillant« cziterán: Huth Miczi, továbbá.
17. »A két barát« zongorán: Rozehnal Anna, Ehrenberg Zseni teljesen megnyerte a közönség tetszését.
18. »Alább és fölnebb« Janza Piusz, Schulek Béla által előadott párbeszéd vidám hangulatot keltett ugy az ügyes szöveg, mint a kedves előadás folytán.
19. »Hunyady László« zongorán: Sternberg Olga, Krefly Aranka, Gross Margit kísérték az énekkart melynek betanítása az illető tanítónőt méltán dícséri.
20. »Merengés« — Erzébet királyné emlékének, zongorán: Braun Anna játszotta kedvesen, prae-cizitással.

21. „Az anyai szív,” Stanka Ilona. Erdélyi Irma által nagy hatással énekelt duettért kitörő elismerésben nyilvánult a hallgatóság tetszése.

22. „Polka brillante,” Sternberg Olga és

23. „Viszhang,” Fuchs Matild. Fitz Hilda és Kreffy Irén által zongorán ügyesen volt eljátszva.

24. „Fivérke és Nővérke,” Andreics Jenő és Balló Ilona párbeszéde szintén azt bizonyítja, hogy nagy gond fordították az intézet növendékei értelmének fejlesztésére.

25. „Magyar tánc,” darabot játszottak négykezre Fuchs Matild és Gross Margit igen szépen.

26. „Az iskola,” és

27. „Hymnus: Isten áldd meg a magyart!” három hangon kifogástalanul énekelte a kitta női betanított énekkar.

Végül Szűcs János főesperes — iskolavezető — mondott magasröptű záró beszédet. (A tanonc- és kézi munkák, továbbá a rajzkiállításról és a társulati iskolák vizsgáiról jövő számunkban. Szerk.)

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen száma új évnegyedben lép p.

Lapunk eddigi pályafutása arról győzt meg, hogy Petrosényben és vidékén, a hol a magán érdekek körén fölülemelkedő közvezérek sikereért kifejtett munkásság vívmányaival találkozunk; a saját erejének üdvös érvényesülésére szükség van. Új időszakok kezdetével a lapok programot szoktak adni. A mi programunk: multunk, mely érthetően nyilvánvalóvá tette törekvésünket s így céljaink bővebb fejtegetését szükségesnek nem is tartjuk.

Édes hazánk ezen végvidékén örüllő tisztet teljesítve küzdünk a magyar nemzeti eszme diadaláért, de figyelemmel kísérjük a köz és társadalmi életnek minden mozzanatát s arról, valamint a közérdekű eseményekről hűségesen referálunk. Az érdemnek megadjuk a megillető méltatást, de elengedhetetlen feladatunknak ismerjük a tárgyilagossá birálatot ott, hol a köztekintetek ezt indokolják.

Legfőbb törekvésünk az leendő, hogy lapunkban továbbra is régóta érzett hiányt pótolj s a legfokozottabb igényeknek is megfelelő és minden tekintetben a kor színvonalán álló sajtó-terméket kapjon Petrosény és vidéke intelligens közönsége.

A mennyiben az aktualitás, vagy a közlemények torlódása megkívánja, — miként eddig — úgy jövőre is **rendkívüli számok és melléletek** kiadásával fogunk az igények kielégítéséről gondoskodni.

Az olvasó közönség erkölcsi és anyagi támogatásába vetett bizalommal **kérjük a hátralékos előfizetési díjak beküldését és az előfizetési díjak megújítását.**

A „Petrosény és Vidéke” szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— Hunyadvármegye új alispánja. Általános öröm és megnyugvást keltett vármegyeszerte Mara László orsz. képviselőnek vármegyénk alispánjává történt megválasztása. Mara László

ismeri helyi viszonyainkat elméleti és gyakorlati jártassággal bír a közigazgatás terén s ezért bizalommal és örömmel üdvözlö az egész vármegye új állásában.

— **Templomi hangverseny** lesz az ág. ev. templomban f. hó 9-én d. u. Az érdekes és szép műsort jövő számunkban adjuk.

— **Eljegyzés.** Farkas Béla piskitelepi körjegyző m. hó 25-én jegyet váltott Ajtay Ilona kisasszonnyal. Ajtay Ferencz kitűri birtokos, körjegyző, megbízottsági tag kedves leányával.

— **A petrosényi bányász ifjuság.** f. évi július hó 16-án vasárnap a Baresay-féle Wagner szállodában Káliser bált és táncvigalmat rendez. család-jegy 1 frt. személy-jegy 50 kr. A zenét a petrosényi 1-ső zenekar fogja megszólaltatni. Kezdeté este 8 órakor.

Coaksgyár Lupényben. Egy újabb nagy iparvállalat létesült a Zsilvölgyi coaksgyár részvénytársaság. A társaság alapítókéjét, a melyre egyelőre 400.000 korona fizettetett be, az „Urikány-Zsilvölgyi magyar kőszénbánya részvénytársaság” és a Magyar Általános Hitelbank jegyzete. Az új társaság Lupényban egy coaksgyárat fog azonnal berendezni, minthogy a szénnel eszközölt többszöri kísérletek a legjobb eredményre vezettek. Az igazgatóságba Vicomte Fernand de Bellescise, dr. Münnich Aurél, Jean Neyzet, Pauner Leó és Altmaann Adolf, a felügyelő bizottságba: Láng Ernő, Pfeiffer Géza és dr. Pauner Károly választottak be. A közgyűlés utáni igazgatósági alakuló ülésen Ulmann Adolf választott az igazgatóság elnökévé. Jelezték, hogy az ipartelepítésére iránti előintézkedések a helyszínen fogantatottak s most, mint befejezett tényről, annál inkább említést teszünk, mert egy nagyjelentőségű közgazdasági tényezővel több tesz tanúságot a Zsilvölgy jelentőségéről.

— **A székely kivándorlás ellen.** Tornyai Ferencz r. kath. lelkészről érdekes munka jelent meg. A címe: „Számvetéseni ideje, vagy miért hagytam ott Oláhországot.” Tudvalevőleg Tornyai a petrosényi gymnasium tanára s az itteni társaséletnek közkedveltségi tagja volt s innen ment Romániába, hol bő alkalma nyílt az ottani viszonyok megismerésére. Tornyai e művében föl akarja a székely nép szeméit nyitni és figyelmeztetni ama veszedelmekre, a melyek Romániában a kivándorlókra várnak. A hasznos művet a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, továbbá az „E. M. K. E.” marostördemeyei választmánya tizezer példányban nyomatta ki és széjjel osztatja a székely nép között.

— **A tíz szobor.** Nagy örömmel és lelkesedéssel fogadta a nemzet Ö-felségének azon nagybecsű ajándékát, melyszerint a magyar történelem 10 kiváló nagyságának emlékét szoborművekben megörökítették. Erről a fejedelmi bőkezűségről és fenkölt gondoskodásról tanakodó tényről, annak idején méltóképpen említést tettünk. A király ajándékozta tíz szobor nagyban készül a munkával megbízott szobrászok műtermében. A munkával Szarnovszky Ferencz már elkészült. Pálfi Jánost, Győr vitéz felmentőjének szobrát Párisban elkészíté már s az öntőbe is elküldötte. Kivüle Róna Jozsef van legelőbbre, a ki Zrínyi Miklós nagy mintáján dolgozik már s legközelebb be is fejezi. Utána Szent Gellért-szobra következik. Jankovich Szent Gellértet sziklatalapzatra helyezi s mint hittériót ábrázolja, a kit a szikla tövében egy megtért pogányhallgat. Ifj. Vastagh György Bethlen szobrán dolgozik, a kit egyszerű sima talapzaton fejedelmi öltözetben örökít meg Holló Barna-

bás Boeckay István szobrát csinálja, szintén álló alakban, egyszerű talapzaton, a melynek aljában egy kurucz vitéz áll lobogóval a kezében. Bezerédj Gyula Tinódy Lantos Sebestyén emlékét szoborezopoportál örökíti meg. Tinódy egy bástya fokán ül s dalt zeng a magyar di-esőségről; néhány vitéz körülötte hallgatja. Donáth Gyula Werbőczyt fogja megörökíteni. Tóth István végzi a leghálásabb feladatot, Hunyady János szobrát. Tóth Hunyadyt góthikus talapzatra helyezi páncélos hadvezéri öltözetben. Radnai Béla Pázmány Pétert mint szónokló herceggprimást fogja ábrázolni. Anonimusz rejtélyes emlékét Ligeti Miklósrá bízták. A tíz szobor közül először a Pálffy-szobrot, Zrínyi Miklós szobrát, Szent Gellért püspökét, Boeckayét és Bethlenét állítják föl.

— **Bő istenaldás.** Nasso községben Petek Pál bányász, felesége kettős ikreket hozott a világra. Az ikrek közül kettő fiú, kettő pedig leány.

— **Az állomásfőnök regénye.** Besztrőczy Szaniszló állomásfőnök reménytelenül szerette a gazdag regále-bérlő leányát Juliskát. A leány apjának Besztrőczy ellen az volt a fő kifogása, hogy beteges. És az állomásfőnök annak is látszott. Erősen megfogyott, nehéz köhögés kínoztta s azonkívül folyton lehangolt és szomorú volt, jelöl annak, hogy nem egészséges. Már már öngyilkosságra határozta el magát s revolverét zsebebe tette. Ekkor történt, hogy állomásán keresztül robogó gyorsvonat egyik kupéja ablakából a „Mátyás Diák” egy száma ki, s Besztrőczy lábai elé esett. Az állomásfőnök önkénytelenül az élezlap után hajolt, fölvette és olvasni kezdte, a minék az volt a következménye, hogy az eddig bús ember nevetni kezdett s az életet megkedvelte. A helyett, hogy öngyilkos lett volna, a „Mátyás Diák”-ra előfizetett, a mi azt jelenti, hogy ettől kezdve mindig vig volt. A jó kedv csodás hatással volt rá. Megerősödött, hizni kezdett, szellemes lett s olyan kedvező változáson ment át, hogy a regále-bérlő negyed év múlva szívesen hozzáadta Juliska leányát. Az esküvő mostanában ment végbe s egy boldog párral megint több van. Besztrőczy most minden ismerősének azt ajánlja, hogy a „Mátyás Diák”-ra előfizessen, hozzá téve, hogy az előfizetési ára egy negyedr 1 frt 50 kr., s hogy kiadóhivatala Budapesten, Sarkan-tyus-utca 3 szám alatt van.

— **Legolcsobb táplálék.** Nem a neste-féle táplisztról vagy a Katheriner maláta-kávéról van ezúttal szó, de nem is pozsonyi kétszersülttről, vagy a kassai sonkáról. Most az egyszer kivételesen szellemi táplálékot ajánlunk t. olvasóinknak. A mai korban már ezt sem nélkülözheti senki, a ki csak egy kissé igényt tart arra, hogy felvilágosult embernek tekintessen. Tudnia kell, mi történik a hazában és a nagy világban; tájékozhatnia kell a gazdaság ipar és kereskedelmi téren előforduló dolgokról; munkája után pedig jól esik egy kis szórakoztató olvasmány is. Mindezekhez nagyon olcsón és nagyon könnyen juthat az ember, ha megszerzi magának a közkedveltségnek örvendő „BUDAPEST” képes politikai napilapot. Egy frt előleges beküldése mellett minden nap a házhoz szállítva kapja; ha pedig ennyi pénzt sem akar egyszerre kiadni, 4 kr-ért megvásárolhat egy példányt bármelyik újságelárusítónál. Mutatványul egy-két példányt ingyen is küld a „Budapest” kiadóhivatala Budapesten, IV., Sarkan-tyus-utca 3. sz.

CSARNOK.

Utolsó levél.

Ha valaki tudja mi az élet, midőn lelkünk mélyét egy, az Isten imádságában elmerült angyal arczához hasonló tündérkép foglalja el, lelki világát két szép szem édes, gyótró emléke tölti be, és még is a viszont-szeretetlenség életölő, fagyos szele borítja siri szemfedél gyanánt egész remény-világunkat; a ki ezt a kint ismeri, mint én ismerem, annak a halál már csak jó tetemény! Szerelem, csalódás, sértet önértet és mind ezeket szenvedni töled... kit oly hön imádtam; elhamvasztották életemet, létvilágom pusztá, zord, kietlen temetővé változott, melyben egyedüli gyászjelként magam állok, mint eltemetett drága emlékeim élő sirkeresztje.

Ah! milyen örültek szaladtak el a boldog órák, hogy iramlott el a boldog idő, el az örök végelemben s magával vitte szívemet, hittem és üdvösségemet! Engem orzolt el és hagyott helyette egy roncsolt szívet, beteg kedélyt, reménytelen életet.

Ah! milyen lassan múlnak a szenvedés napjai, minden percük egy örök-lét!

Meddig fog tartani a kinszenvedés?

Az álom kerül! Még csak imádkozni sem bírok! Ah! milyen lélek öl a szerelemben sértett szív keserve!

Másnak siettetni szeretném haladását, hasztalan, a lomha idő még sem siet! A kíváncsi és békétlenség csalányával korbácsolom s mind hasztalan, csigaként másznak és nehezek, miként az ólom. Oh mikor szabadítás meg hát keserű végzetem? Késél? Leszek hát magam a végzet! s határt szabok szenvedéseimnek, kezembe görcsösen szívemnek szegezett tör mely e hitvány élet rabbilinesétől meg szabadítand.

Agyam kábult, vérem a közelgő örület lázában forr... Mért jelsz meg ellőttem még e pilanatban is! Mért nézsz oly esakoka, reményt adó tekintettel reám, mért változtatod a bensőmben dúló vad indulatokat?

A vágyó szerelem édes! A fájdalom fájó boldogság, elszigetelt érzelmével!

Sötét vihar-éj van. A vulkán kialóvban. Álmomban ismét meg jelentél előtem s kiragadtál kinos tépelődéseimből, felemeltél a hitvány, sárguló fertőzőet kódéből, — hívtál magadhoz fel, fel a szférák honába az ábrándok földön tuli világába, melynek minden — zugát tündérként ragyokta be a te hasonlítottan szépséged.

Ismét előttem volt a szép múlt idő, midőn téged égi csillagom, már már keblemen éreztelek, midőn a keserű élet meg csörgeté nehéz lánczait, figyelmeztetni a kétségbe ejtő valóságra. Ah hogy ennek így kellett lenni!?

Hogy te általad van így! Te voltál szerelmem fényes napja és e nap letűnt egemről s le hulltak a hit, bizalom és barátság vezér csilagai. Sűrű sötétség fagyasztó burkolata vonja be lelkedet. Bár merre fordulok, vigaszt keresni, mindenütt csak rideg magányt, sötét kétségbeesést találok! Szívemet agyamtól az érzéketlenség, életlenség fagy, mint érzékapoc szorítja — nincs csak egy mentő szikra sem elkel esnem! Ez volt végzetem. Ah Istenem Istenem!

Évek multak. Élt bennem a remény, e szégyen szív mind a sűrű remény, de lelkembe most

is csak a multak bus emléke él — s örökre él, így hát a boldogságot is tudom, kerülni fog hiszem, ha csak neved hallom! És rólat szól a hír lelkem hozzád vissza sir és újra fáj a régi seb. Isten veled, Istenv eled!

Jöhetnek egykor boldogabb napok, midőn a zord telet örömvirágok ezrivel pompás távaszszá változtatja fel. Életegemenek palástja fényes szivárványként ragyoghat, de téged akkor sem pótolhat senki, sem semmi, semmi. Istenveled!

Jöhetnek egykor drága s szép idők, mikor a szív végig kínoztatva végre felejt. Ha nem lehettem boldog általad, ne bántsa lelket ez emlékezet. A mi átkom, legyen áldásom, áldás számodra! Értjen áldásom téged s ha a sors ádáz haragja rád is mért szenvedést, azt mind én viselem el, de nem felejtlek el!

Ah, nem felejtlek! Elhervasztád szívem virágát, széttépted jövőmnnek édes álmait, végtelen szerelmét! Az volt életem, drága életem érdeke, de ezt is irgalmatlanul a ravatalra vetted, kárhozatba dobtad minden reményemet és üdvömet... És még is, mért nem halhatok meg kétszer? Egyszer érted, egyszer helyetted? Isten veled! Isten veled! — Ha majd eljönnek reám is a végső napok, mikor a buférge a szív ereikig mart, midőn az élet és halál végküzdelmében irántad örök szerelmem varázshatalma a te angyali lényedet idézi vívódó lelkem elé a csalódásig hiven s ép ezért esalfán; ez által akarva a játszi képzelet, vagy az örök Istenség, hogy még e földön megláthatom a menyországot. S így irgalommal fejezed be művedet... Nyujdsd akkor felém a béke olajágát az üdvölet a boldogságtól hadd szakadjon meg szívem! Ezt kérem utoljára töled és most Istenveled! Istenveled!

Eladó háztelek.

Petrosényben a piac téren egy 224 m² területű **háztelek**, — melynek utezafelüli szélessége 18½ méter —, szabadkézben eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

özy. Lampe Jánosné.

Sz. 3337—99.

kig.

Pályázati hirdetmény.

Hunyadvármegye petrosényi járásában Petrilla székhelyvel rendszeresített **segédjegyzői állás** lemondás folytán üresedésbe jövőn, arra pályázatot nyitok. A segéd-

jegyző javadalmazása 400 frt fizetés és 100 frt lakbér.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6 §-ában előírt s a megyében is érvényenylő biró képesítésüket igazoló okmányokkal az eddigi működésüket tanúsító s kellő bizonylatokkal felszerelt folyamodványukat **f. év július hó 16-ig** annál is inkább beadni igyekezzenek, mivel a később beadandó folyamodványok, figyelmen kívül fognak hagyatni.

A választás **f. év július hó 18-án** reggel **9 órakor** fog Petrillán a községi irodában megtartatni.

Petrosény, 1899. június hó 20-án.

Buda Károly,

főszolgabíró.

2—3

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő, Erdélyben, Csikmegyében fenyesek hazájában.

Fürdőidény tartama jun. 15-szept. 15-ig.

Utazás Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsira előjegyzést tehetni Miklós Görög vállalkozóknál, Sz.-Régen, Déli utirány Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz
a savanyuvizek királya.

Megrendelhető az igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt.

Petrosény és vidékén: SCHÄFFER MIHÁLY urnál.

Fürdőre, borviz-üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal, árjegyzékkel szolgál a fürdő üzletigazgatóság Borszék.

Posta és távirat helyben. 3—8

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Egy jó házból való fiut czukrásztanoneznak elfogad Czihovszky Ferencz czukrász a petrosényi Casinóban.

Nomatott Figuli Antal gyorsajtóján.